

30 LAT DZIAŁALNOŚCI
ŚRODOWISKA BOROWICZAN
DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

*„Naród, który traci pamięć przestaje być
Narodem - staje się jedynie zbiorem ludzi
czasowo zajmującym dane terytorium.”*

Józef Piłsudski

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Geneza powołania

Pierwsze spotkania i pierwsze decyzje

- 26 i 27 września 1987 spotkanie w Łagiewnikach k. Łodzi w pensjonacie Arturówek
- 3-5 czerwca 1988 r. Seminarium historyczne we Wdzydzach Kiszewskich na Kaszubach
- ✓ Zobowiązanie do ufundowania tablicy wyrażającej hołd i podziękowanie mieszkańcom Białej Podlaskiej, miasta, które w sposób bezinteresowny i serdeczny zaopiekowało się tysiącami Polaków przekraczających wschodnią granicę, w tym powracających z łagrów w Borowiczach

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Geneza powołania

Pierwsze efekty

11 czerwca 1989 r. - uroczyste odsłonięcie i poświęcenie tablicy umieszczonej na murze Kościoła Św. Anny w Białej Podlaskiej

BIAŁA PODLASKA-11-CZERWIEC-1989 r.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

Geneza powołania

Pierwsze spotkania i pierwsze decyzje

- 4-7 czerwca 1992 r. „Kombatanckie Seminarium Żołnierzy Armii Krajowej Więźniów Łagrów Borowicze – Swierdłosk”.
 - ✓ Wystąpienie do władz RP o przyznanie odszkodowań za niewolniczą pracę i krzywdy moralne.
 - ✓ Nawiązanie współpracy z władzami miasta Borowicze.
 - ✓ Zobowiązanie do kontynuowania co dwa lata organizacji seminariów.
 - ✓ Powołanie Komitetu Organizacyjnego Środowiska Borowiczian; funkcję przewodniczącego powierzono p. Romanowi Barowi.

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Geneza powołania

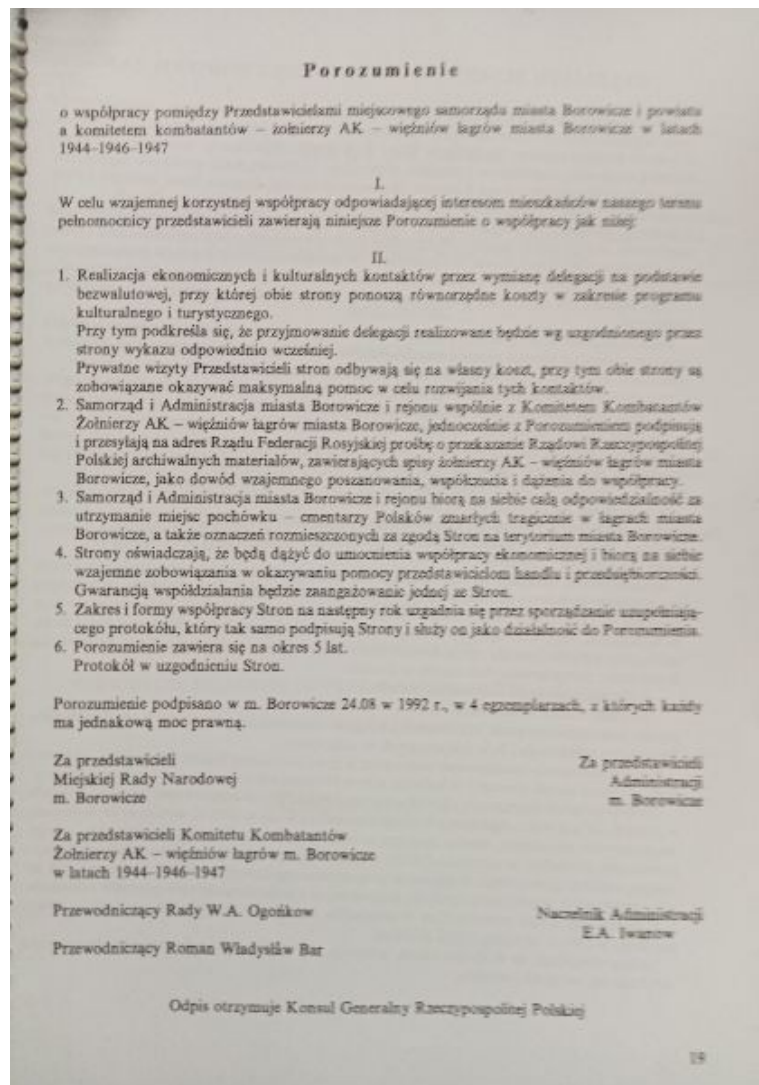
Efekty

Tablica upamiętniająca martyrologię żołnierzy AK w łagrach NKWD. Przekazana przez delegację polską, została wmurowana na filarze cerkwi – chramu Uszenia Bożej Materi.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Roman Władysław Bar

Roman Władysław Bar

ps. Słowianin

Wieżień łagrów w Borowiczach : XI 1944 - III 1946 .

Kierował organizacją niemal od początku. Od 1988 r. jako

przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Środowiska

Borowiczan a od 1992 r. przez 20 lat jako prezes organizacji.

Pod jego kierownictwem nawiązane zostały kontakty z

władzami rejonu Borowicz, uzyskano część dokumentów

związanych z wywózkami, powstały upamiętnienia na terenie

Federacji Rosyjskiej w trzech miejscach pochówku żołnierzy

Polskiego Państwa Podziemnego, przetrzymywanych w

łagrach NKWD, powstawały upamiętnienia na terenie Polski,

organizowane były seminaria i konferencje naukowe służące

wypełnianiu "białych plam" związanych z funkcjonowaniem

łagrów NKWD. Był redaktorem czterech i autorem piątej

"Księgi Borowiczan". Te publikacje są źródłem wiedzy o losach

żołnierzy AK, BCh, NSZ i innych formacji

niepodległościowych, wywiezionych do łagrów NKWD

w rejonie Borowicz i Swierdłowska.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Sabina Łyszcz.

Jest jedną z osób, które niemal od początku organizowały działalność Środowiska Borowiczan. Już w 1989 roku towarzyszyła ówczesnemu mężowi Wacławowi Wermanowi, żołnierzowi AK - więźniowi łagrów NKWD, w uroczystości poświęcenia tablicy w Białej Podlaskiej. Od tego czasu aktywnie brała udział we wszystkich uroczystościach organizowanych przez Borowiczan. Początkowo była sekretarzem Zarządu, a następnie przez ponad dwanaście lat, do 2010 roku, prowadziła całość spraw finansowych oraz współorganizowała większość wydarzeń.

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Inauguracyjne posiedzenie Rady Środowiska Borowiczan

14 września 1992 roku, Kazimierz Dolny – przygotowywanie „deklaracji powołania” i statutu

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Powołanie Środowiska Borowiczan

14 – 15 września 1992 r.

Kazimierz Dolny

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Powołanie Środowiska Borowiczan

Członkowie założyciele obecni na Inauguracyjnym Posiedzeniu Rady Środowiska Borowiczan

Roman Bar

Jaroszyński Henryk

Nieoczym Jan

Bieniaszkiewicz Ireneusz

Jędruszczak Mieczysław

Nowaczek Henryk

Bernaczek Jerzy

Kmita Franciszek

Onoszko Stanisław

Domański Józef

Kocon Jan

Pietrzak Aleksander

Filiks Wacław

Kowalski Władysław

Piłat Stefan

Godlewski Mieczysław

Lang Karol

Preżyna Sergiusz

Gorski Jerzy

Lisowski Edward

Puchalski Stanisław

Gryń Stefan

Łyszcz Aleksander

Sawicki Feliks

Goś Ireneusz

Łżycki Zygmunt

Sęk Stefan

Grzeszczak Marian

Marek Gabriel

Steller Zbigniew

Hornowski Tadeusz

Mikoszewska Teresa

Werman Wacław

Wojnowski Marian

Zajac Franciszek

Zwolak Antoni

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Ireneusz Bieniaszkiewicz ps. Irenka

Władysław Gogoliński ps. Szczapa

Spotkanie I. Bieniaszkiewicza z Lublina i W. Gogolińskiego z Łodzi w 1978 roku zaowocowało decyzją o poszukiwaniu innych kolegów - więźniów łagrów NKWD w Borowiczach i Swierdłowsku oraz nawiązanie kontaktów. Poszukiwania trwały kilka lat. Pierwsze szersze spotkanie udało się zorganizować dopiero we wrześniu 1987 roku w Łagiewnikach k. Łodzi. Wzięło w nim udział 17 osób. Kolejne spotkania gromadziły coraz więcej osób. Wł. Gogoliński i I. Bieniaszkiewicz pozostali w pamięci Borowiczan jako inicjatorzy powołania naszej organizacji.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Lublin, 28 kwietnia 2011 r.

Poświęcenie sztandaru Środowiska Borowiczan przez bp. Seniora Bolesława Pylaka

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Zbigniew Dworek.

Syn zamęczonego w łagrach NKWD w rej. Borowicz Jana Dworka. Długoletni wiceprezes Zarządu Środowiska Borowiczian, sekretarz, organizator grupy kujawsko-pomorskiej. Współorganizator wielu spotkań i wydarzeń w Polsce i Federacji Rosyjskiej. Projektant Honorowej Odznaki "Obozy Internowanych w Rosji Sowieckiej" oraz Sztandaru Środowiska Borowiczian.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Pozyskiwanie dokumentów

- Oficjalne pismo z Nowogrodzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych potwierdzające pobyt Polaków w łagrze nr 270 w latach 1944 - 1947 oraz nazwiska 524 osób zmarłych.
- „Spis zmarłych w latach 1944 – 1947 w łagrze nr 270” przekazane w dniu 30 grudnia 1992 roku przez Przewodniczącego Rady m. Borowicze BB Fiszmana.
- Pomoc byłym łagiernikom w uzyskaniu dokumentów potwierdzających ich pobyt w łagrze NKWD nr 270 „w charakterze internowanego za przynależność do Armii Krajowej”.

Wręczenie kol. R. Barowi list zmarłych w obozach Uprawnienia nr 270 przez B. B. Fiszmana

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

..... dnia 23.02.2006 r.

Nazwisko i imię.....
zamieszkały.....
ul.....
nr.dowodu-paszportu.....

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
Zarząd Spraw Wewnętrznych
Nowogrodzkiego Obwodu
173-621- WIELKI NOWOGRÓD
ul.B.Sankt-Petersburskaja,2/9

PROKURATURA
NOWOGRODZKIEGO OBWODU
WIELKI NOWOGRÓD

Ja, obywatel RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ- zwracam się z WNIOSKIEM
O WYDANIE ZAŚWIADCZENIA O REHABILITACJI-zgodnie z ART.1,2,3C- oraz
ART.6 Ustawy Rosyjskiej Federacyjnej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej
z dnia 18-pazdziernika 1991 r.Nr.1761-1- oraz zmianami i uzupełnieniami-wnie-
sionymi KONSTYTUCJĄ FEDERACJI ROSYJSKIEJ z dnia 22-sierpnia 2004r.
Nr.122-FZ.

WNIOSEK mój uzasadniam- załączonymi ksero -odpisami- dokumentów tj.:
wystawionymi przez Centrum Przechowywania Zbiorów Historyczno - Doku-
mentalnych w Moskwie :

z dnia..... nr.....sygnatura.....
oraz sygnatura wg.teczek osobowych.....

potwierdzającymi pozbawienie mnie wolności-wykorzystywania do prac przy-
musowych w warunkach ograniczenia wolności w okresie:

od.....11.....1944 r.do.....06.02.1946..... r.

potwierdzającymi-zgon mego.....
jako internowanego... w lagrze NR.270 w m BOROWICZE-Nowogrodzkiego
obwodu.- Nr.531- Swierdłowskiego Obwodu.

.....
zgodność podpisu potwierdza się :

АРХИВНАЯ СПРАВКА

В документах Российского государственного военного архива имеют-
ся сведения о том, что КОТЛИНСКИЙ Чеслав (Kotliński Czesław), сын
Ладислава, 1907 года рождения, уроженец села Оченты Венгровского по-
вета Варшавского воеводства, житель мест. Садовно, Польша, поляк, граж-
данин Польши, находился в СССР в качестве интернированного с 9 нояб-
ря 1944 года по 6 февраля 1946 года. Арестован 9 ноября 1944 г. органами
контрразведки "СМЕРШ" и интернирован по подозрению в принадлеж-
ности к Армии Крайовой. Содержался в лагере военнопленных № 270
КВД СССР с управлением лагеря в гор. Боровичи Новгородской области
до 22 января 1946 г.), где использовался на различных работах. Сведений
о работе под землей в документах архива не обнаружено. За время пребы-
вания в СССР к судебной ответственности не привлекался. Несчастных
случаев зарегистрировано не было.

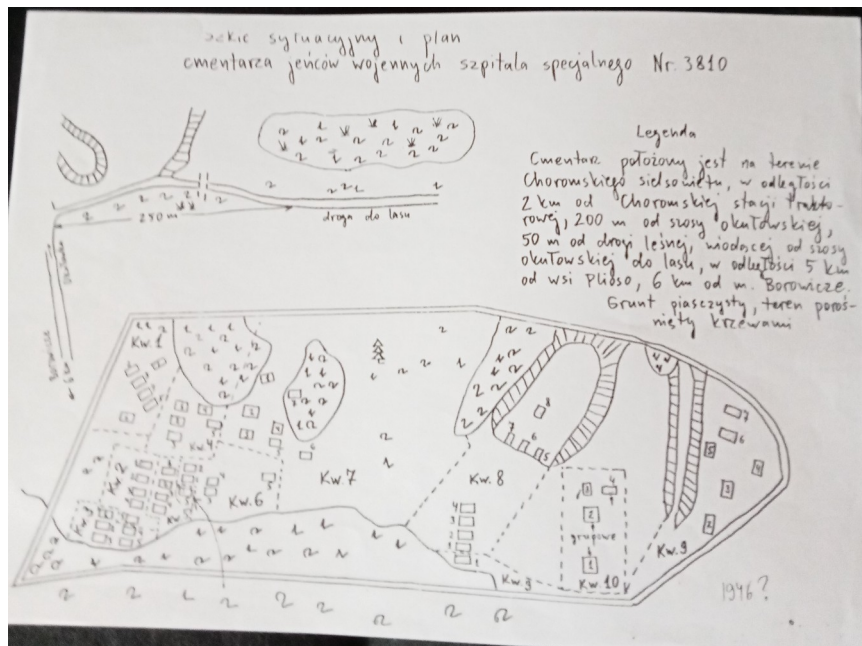
.....
ам. директора
Российского государственного
военного архива

.....
В.И.Коротаев

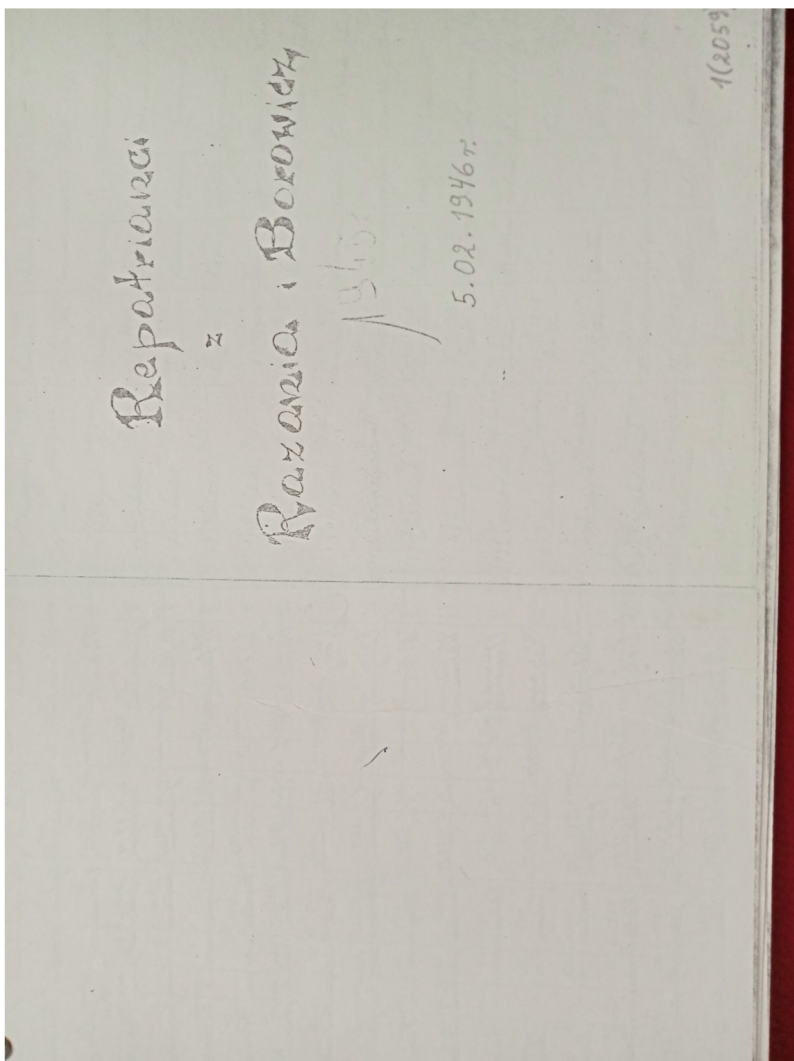
Исх. № 287
31 октября 2000 г.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

102	Chagdiak	Hanna	20. 3. 1903	Hypis	Feliks	rolnik	Toczyski p. Sokoto's	120
103	Hojze	Pawel	23. 4. 1901	p. Siedlec	Tomasz	- - -	Przemyski p. Siedlec	121
104	Flur	Robert	25. 9. 1917	p. Hys. Alcar.	Aleksand	pielkonn	Przemyski p. Hys. Alcar.	122
105	Kostko	Henryk	11. 4. 1927	Wola elytkonna	Jacek	robotnik	Wola elytkonna p. Siedlec	123
106	Fracewski	Stanislaw	12. 2. 1920	p. Przemyski	Franciszek	rolnik	Przemyski p. Przemyski	124
107	Kierzt	Jozef	9. 11. 1922	p. Ostrotyka	Antoni	- - -	Lojano p. Ostrotyka	125
108	Polak	Antoni	23. 11. 1899	p. Sokoto's	Franciszek	nauczytel	Suchobrody p. Siedlec	126
109	Polak	Edward	4. 8. 1916	Rozki	Czeslaw	rolnik	Gieszo p. Ostrotyka	127
110	Luszer	Franciszek	20. 10. 1919	Ojczow	- - -	karol	- - -	128
111	Bogdanowicz	Antoni	30. 11. 1918	Przemyski	-	rolnik	Przemyski p. Gzbia	129
112	Gepnis	Karimier	10. 6. 1908	H-wa	Adrian	karciarz	Przemyski p. Przemyski	130
113	Topczewski	Stanislaw	9. 4. 1915	Kyonic	Gotfryd	elektryk	Lojano p. Siedlec	131
114	Jaworski	Franciszek	2. 2. 1920	p. Siedlec	Franciszek	rolnik	Jakubowski p. Przemyski	132
115	Janusz	Stanislaw	29. 5. 1920	p. Hys. Alcar.	Aleksand	karciarz	Przemyski p. Hys. Alcar.	133
116	Golowinski	Stanislaw	15. 5. 1936	Przemyski	Jozef	rolnik	Przemyski p. Przemyski	134
117	Pacurko	Stanislaw	21. 1. 1924	H-wa	- - -	uczel	Przemyski	135
118	Wolymowicz	Stanislaw	25. 10. 1919	p. Ostrotyka	Stanislaw	rolnik	Przemyski p. Ostrotyka	136
119	Przemyski	Stanislaw	19. 8. 1919	Przemyski	Wladyslaw	malarz	Przemyski p. Przemyski	137
120	Przemyski	Stanislaw	17. 4. 1924	p. Przemyski	Stanislaw	rolnik	Przemyski p. Przemyski	138
120	Przemyski	Stanislaw	20. 3. 1905	Przemyski	- - -	- - -	- - -	139

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Porządkowanie i wzbogacanie miejsc pochówków w rejonie Borowicz

- Grudzień 1992 r. Uchwała Rady miasta Borowicze upoważniająca Środowisko do podjęcia prac związanych z rekonstrukcją miejsca pochówku w Jogle
- 4 sierpnia 1993 r. Poświęcenie symbolicznego Cmentarza Żołnierzy Armii Krajowej w Jogle
- 1993 r. Ustie
- 1993 r. w Bobrowiku
- 1994 r. w Szybotowie

Zaznaczenie krzyżem
odnalezionych miejsc pochówku
Ustie 1993 r.

- 2002 r. wzbogacenie upamiętnień tablicami informacyjnymi.
- 2004 r. uzupełnienie cmentarza w Jogle głazami z wyrytymi na nich nazwami podobozów: Jogła, Szybotowo, Ustie, Opoczno, Bobrowik i szpital nr 3810.

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Porządkowanie i wzbogacanie miejsc pochówków w rejonie Borowicz Bobrowik

Bobrowik, listopad 1993 r.

Miejsce pochówku więźniów łagru określane jako „wzgórze śmierci”

Bobrowik, sierpień 2002

Treść napisu na tablicy.

„Pamięci Polaków , żołnierzy Armii Krajowej, więzionych w łagrach, 1944-1947, zmarłych w łagrach NKWD- MWD, nr 270, pochowanych na tym cmentarzu, Rodacy 2002”

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Porządkowanie i wzbogacanie miejsc pochówków w rejonie Borowicz Bobrowik

Bobrowik, maj 2011

Bobrowik, wrzesień 2018.

Msza święta oraz poświęcenie krzyża
usytuowanego przy tablicach

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Porządkowanie i wzbogacanie miejsc pochówków w rejonie Borowicz Ustie

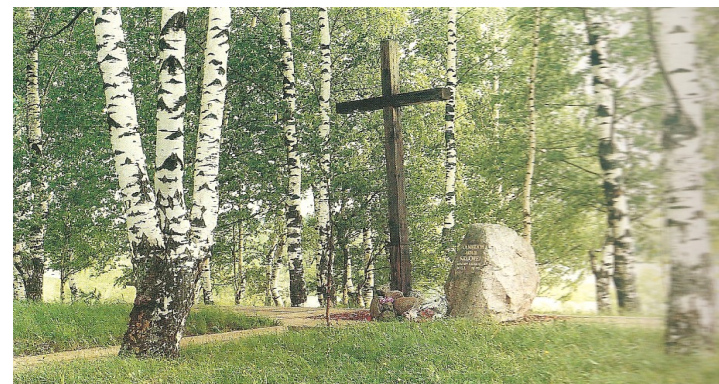
Ustie, listopad 1993 r.

Ustie, maj 2011

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Porządkowanie i wzbogacanie miejsc pochówków w rejonie Borowicz Jogła

Jogła, sierpień 1992 r.
Poszukiwanie miejsc pochówku
w sąsiedztwie zrujnowanej cerkwi

*„Pamięci Polaków
ponad 600 Żołnierzy Armii Krajowej
więzionych w latach 1944-1947
zmarłych w łagrach NKWD – MWD nr 270
pochowanych na tym cmentarzu
i w innych miejscach w rejonie Borowicz.
Rodacy 2002 r.”*

Jogła, 2002 r.

Jogła, 1993 r.
Symboliczny cmentarz żołnierzy AK

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Porządkowanie i wzbogacanie miejsc pochówków w rejonie Borowicz Jogła

Jogła, 2011 r.
Widok ogólny symbolicznego cmentarza żołnierzy AK

Jogła, maj 2011r., cmentarz żołnierzy AK

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce

Tablice pamiątkowe

- 1994 r. Lublin - tablica na Zamku Lubelskim upamiętniająca martyrologię Polaków więzionych przez okupantów niemieckich i represjonowanych przez władze sowieckie żołnierzy AK
- 1994 r. Warszawa - tablica na murze Kościoła p.w. Św. Andrzeja Apostoła przy ul. Chłodnej, tablica poświęcona martyrologii żołnierzy AK wywiezionych do łagrów NKWD w rejonie Borowicz i Swierdłowska
- 1994 r. Dobrze k. Mińska Mazowieckiego - tablica upamiętniająca zmarłych w obozach NKWD rej. Borowicz i Swierdłowska
- 1994 r. Sokołów Podlaski - tablica upamiętniająca 50-tą rocznicę deportacji Polaków do łagrów NKWD w rejonie Borowicz i Swierdłowska
- 1994 r. Ulanów - tablica upamiętniająca deportację do łagrów NKWD w rejonie Borowicz i Swierdłowska
- 1995 r. Sopot - tablica na murze Kościoła Garnizonowego pw. Św. Jerzego, ufundowana w hołdzie 534 żołnierzom AK zmarłym w latach 1944 – 1947 w łagrach w rej. Borowicz i Swierdłowska
- 1996 r. Warszawa - tablica w Dolnym Kościele pw. Św. Andrzeja Apostoła przy ul. Chłodnej, upamiętniająca 50-tą rocznicę powrotu do kraju z sowieckich łagrów

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce

Tablice pamiątkowe

- 1996 r. Przemyśl - tablica na ścianie Kościoła pw. Najświętszej Marii Panny Nieustającej Pomocy upamiętniająca martyrologię żołnierzy AK wywiezionych z Bakończyc – Błonie i Przemyśla do łagrów NKWD w rej. Borowicz
- 1997 r. Koszalin - epitafium żołnierzy AK Środowiska Borowicza deportowanych w latach 1944 – 1947 do łagrów NKWD, umiejscowiona w zespole Pomnika Martyrologii Narodu Polskiego na cmentarzu komunalnym
- 2000 r. Kałków - tablica upamiętniająca martyrologię Polaków na Wschodzie, umiejscowiona w Kaplicy Sybiraków przy Sanktuarium w Kałkowie
- 2005 r. Lublin - płyta z Honorową Odznaką Sybiraka na budynku Lubelskiego Ratusza
- 2006 r. Lublin - tablica pamiątkowa Borowiczian w Kościele pw. Matki Boskiej Zwycięskiej
- 2008 r. Gorzków - tablica „Dla Pamięci - Ku Przestrodze” poświęcona żołnierzom AK – łagiernikom z Borowicz i Swierdłowska
- 2009 r. Lublin - Dąb Borowiczian oraz tablica przy Gimnazjum nr 1 im. St. Konarskiego
- 2019 r. Lublin - Dąb pamięci oraz tablica upamiętniająca ofiary łagrów NKWD w rej. Borowicz i Swierdłowska obok siedziby XXVII LO im. Zesłańców Sybiru
- 1997r. Siedlce, Ulica Borowiczian
- 2004 r. Lublin, Skwer Borowiczian

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce

Tablice pamiątkowe

1994 r. Lublin: tablica na Zamku Lubelskim upamiętniająca martyrologię Polaków więzionych przez okupantów niemieckich i represjonowanych żołnierzy AK przez władze sowieckie .

•1994 r. Warszawa: tablica na murze Kościoła p.w. Św. Andrzeja Apostoła przy ul. Chłodnej, poświęcona martyrologii żołnierzy AK wywiezionych do łagrów NKWD w rejonie Borowicz i Swierdłowska

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce

Tablice pamiątkowe

1994 r. Sokołów Podlaski

Tablica upamiętniająca 50-tą rocznicę deportacji Polaków do łagrów NKWD w rejonie Borowicz i Swierdłowska

1995 r. Sopot

Tablica na murze Kościoła Garnizonowego pw. Św. Jerzego, ufundowana w hołdzie 534 żołnierzom AK zmarłym w latach 1944-1947 w łagrach w rej. Borowicz i Swierdłowska

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce

Tablice pamiątkowe

1996 r. Przemyśl

Tablica na ścianie Kościoła p.w. Najświętszej Marii Panny, nieustającej Pomocy, upamiętniająca martyrologię żołnierzy AK wywiezionych do łagrów NKWD w rej. Borowicz z Bakońcyc – Błonie i Przemyśla

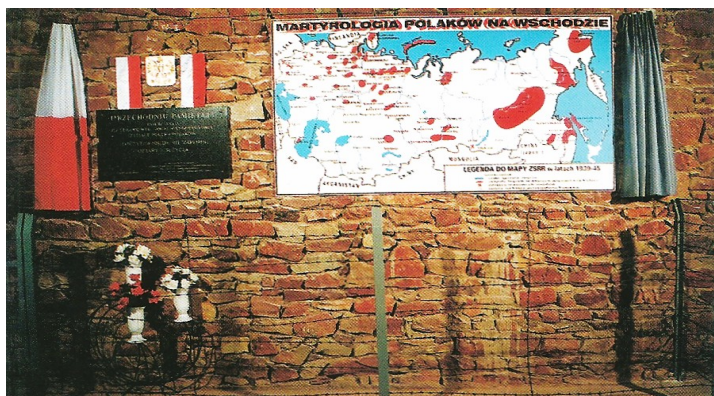
1997 r. Koszalin

Epitafium żołnierzy AK deportowanych w latach 1944 – 1947 do łagrów NKWD w Borowiczach, umiejscowiona w zespole Pomnika Martyrologii Narodu Polskiego na cmentarzu komunalnym

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce

Tablice pamiątkowe

*„Przechodniu pamiętaj
tam zginęło
za sprawę wolności i niepodległości
tysiące Polek i Polaków.
Ojczyzna nie zapomni
ofiary Ich życia.”*

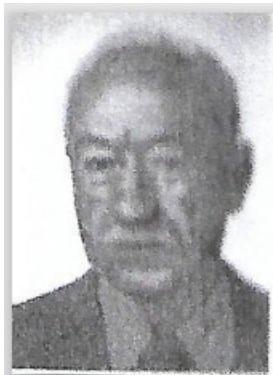
2000 r. Kałków

Tablica upamiętniająca martyrologię Polaków na Wschodzie, umiejscowiona w Kaplicy Sybiraków przy Sanktuarium w Kałkowie

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce

Henryk Nowaczek

Henryk Nowaczek ps. Romek

Jeden z członków założycieli, wiceprzewodniczący pierwszych komitetów organizacyjnych Seminariów Kombatantckich, członek pierwszych delegacji do Borowicz. Z jego inicjatywy i w wyniku osobistej pracy(wspólnie z A. Łyszczem) została wykonana tablica upamiętniająca w Kałkowie.

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce Tablice pamiątkowe

Lublin, 2005 r., płyta z Honorową odznaką Sybiraka na budynku Lubelskiego Ratusza

Lublin, 2006 r., tablica pamiątkowa Borowiczan, w kościele pw. Matki Boskiej Zwycięskiej

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce Tablice pamiątkowe

2009 r. Lublin
Dąb Borowiczan oraz tablica przy Gimnazjum nr 1
im. St. Konarskiego

2019 r. Lublin
Dąb Pamięci oraz tablica obok siedziby XXVII LO
im. Zesłańców Sybiru

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki pamięci w Polsce

Pomniki

1997 r. Warszawa

Pomnik – kamień „Borowicze – Swierdłowski” na Skwerze **Borowicze**”

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki Pamięci w Polsce

Pomniki

2004 r. Lublin

Pomnik „Dla Pamięci ... Ku Przestrodze” na Skwerze Borowiczan

Henryk Pielach

Henryk Pielach

Ziść zamężonego w łagrze w Borowiczach plutonowego Jana Piskorka. Wraz z żoną Władysławą wstąpił do Środowiska Borowiczan w 1999 roku. W 2002 roku został wiceprezesem odpowiedzialnym za grupę lubelską i pełnił tę funkcję z wielkim zaangażowaniem do 2010 roku. Z jego inicjatywy i przy ogromnym wkładzie pracy powstały w Lublinie upamiętnienia: pomnik Dla Pamięci... ku Przestrodze, tablica w Kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny Zwycięskiej.

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Znaki Pamięci w Polsce

Pomniki

Warszawa, 2005 r.

Podkład Borowicze w zespole Pomnika Poległym i pomordowanym na Wschodzie

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Mirosław Pastwa.

Syn więźnia łagrów w rej. Borowicz - Henryka Pastwy, cenionego w obozie lekarza. Brał udział razem z ojcem w Powstaniu Warszawskim. W 2002 r. , gdy utworzono grupy terenowe, został wiceprezesem Zarządu odpowiedzialnym za "grupę warszawską". Wielką zasługą M. Pastwy jest doprowadzenie w Warszawie do uzupełnienia zespołu Pomnika Poległym i Pomordowanym na Wschodzie o podkład "Borowicze".

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Konferencje naukowe i seminaria międzynarodowe.

- 3-7.06.1993 Borowicze Międzynarodowe Seminarium Represjonowanych Żołnierzy AK w łagrach uprawienia nr 270 Borowicze.
- 19.09.1994 r. Lublin, UMCS. „Obozy internowania żołnierzy AK – uprawienie NKWD w rej. Borowicz .
- 06.05.2003 r. Lublin. Międzynarodowa konferencja naukowa „ Dla Pamięci...ku Przestrodze”. „Represje komunistyczne 1944-1947 wobec żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego”, organizowana przez Oddział .Lubelski IPN we współpracy ze Środowiskiem Borowiczan.
- 23.06.2004r. Nowogród. Wielki. Międzynarodowa konferencja z udziałem naukowców i działaczy politycznych z Polski i Federacji Rosyjskiej.
- 30-31 10.2008 r. Borowicze. Międzynarodowa konferencja „Dla Pamięci...Ku Przestrodze”.
- maj 2011 r. Borowicze .II Międzynarodowa konferencja „Dla Pamięci...Ku Przestrodze”.
- 30.05. 2012 Szymbark. Międzynarodowa konferencja naukowa ”Łagier NKWD MWD nr 270 w Borowiczach”.

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Konferencje naukowe i seminaria międzynarodowe.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej
Konferencje naukowe i seminaria międzynarodowe.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Konferencje naukowe i seminaria międzynarodowe.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Konferencje naukowe i seminaria międzynarodowe.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Upowszechnienie wiedzy historycznej

Seminaria, sesje popularnonaukowe

- 4-7 czerwca 1992r. Gdynia. *Kombatanckie seminarium żołnierzy AK , więźniów łagrów Borowicze -Swierdłowsk.*
- 28.04. 2011 Lublin. *Seminarium „Dla Pamięci...Ku Przestrodze”*organizowane we współpracy z Gimnazjum nr 1. im. ks. S. Konarskiego dla młodzieży szkół lubelskich.
- 22.10 2012 r. Lublin, „Sala błękitna „ UW. Sesja historyczna *„Losy żołnierzy Niepodległej Polski 1944-19447 aresztowanych i wywiezionych do sowieckich łagrów : nr 270 Borowicze i 531 Swierdłowsk”*z udziałem historyków IPN O. Lublin i UJ, dla młodzieży województwa lubelskiego.
- 10.11. 2014 r. Lublin, KUL. Seminarium historyczne *„ W imię wolności i honoru”- pamięci żołnierzy AK,BCh, NSZ, podstępnie aresztowanych i umieszczonych w łagrach NKWD na terenie Związku Sowieckiego,* z udziałem historyków z KUL, Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach i IPN O. Lublin, dla młodzieży akademickiej i szkół woj. lubelskiego.
- 2015 r Lublin. Gimnazjum nr 1 im. ks. S. Konarskiego. *„Spotkanie z historią”* we współpracy z Gimnazjum, dla młodzieży szkół lubelskich.
- 13.04. 2016 r. Biała Podlaska . Spotkanie z historią- *„Losy żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego wywiezionych do łagrów NKWD w rej. Borowicz i Swierdłowska”* dla młodzieży szkolnej, zorganizowane na zaproszenie samorządu miasta Biała Podlaska.
- 25.06. 2017 r. Lublin, „Sala błękitna „ UW. Sesja historyczna organizowana we współpracy przez IPN O. Lublin *„Nienawistne zbawienie – historie z Lubelszczyzny pod rządami komunistów”*, dla nauczycieli i młodzieży szkół z woj. lubelskiego.
- 19.11.2018 r. Lublin. XXVII LO im. Zesłańców Sybiru. Sesja popularnonaukowa *„Dla Pamięci...Ku Przestrodze”* we współpracy z IPN O. Łódź dla młodzieży szkół lubelskich
- 18.11.2019r. Lublin, „Sala błękitna” UW. Sesja historyczna *” Żołnierze Polskiego Państwa Podziemnego w sowieckim łagrze Borowicze(1944-1949)”* przygotowana we współpracy przez IPN O. Lublin dla młodzieży szkół województwa lubelskiego.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Seminaria, sesje popularnonaukowe

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Seminaria, sesje popularnonaukowe

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Seminaria, sesje popularnonaukowe

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Seminaria, sesje popularnonaukowe

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Seminaria, sesje popularnonaukowe

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Przygotowanie i współpraca przy organizacji wystaw i ekspozycji tematycznych

- Wystawa „Borowicze” w Muzeum Niepodległości w Warszawie(1997r.).
- „ Pamiętajmy o obozach AK-owców w ZSRR”.
- Stanowisko odrębne „Borowicze i Borowiczanie” na wystawie „Sybir 1940-1956” w Muzeum Niepodległości w Warszawie (X Pawilon Cytadeli Warszawskiej).
- Wydzielona ekspozycja dotycząca Borowicz na wystawie SYBIR - PRO MEMENTO w Sopocie(2001r.).
- Ekspozycja w Muzeum Krajoznawczym w Borowiczach(2001r.).
- Ekspozycja w Zespole Szkół w Borowiczach (2001 r.).
- Izba Pamięci w Gimnazjum nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Lublinie(2010 r.).
- Wystawa „Borowiczanie”. w Muzeum Martyrologii „Pod Zegarem” - Muzeum Lubelskiego (2014 r. - 2016 r.).
- Wystawa stała w XXVII Liceum Ogólnokształcącym im. Zesłańców Sybiru w Lublinie “25 lat upamiętnień żołnierzy AK zmarłych w łagrach NKWD w rejonie Borowicz” (2018 r.)
- Wystawa w gminie Uścimów (2019 r.).
- Wystawa „mobilna” przygotowana przez kol. Janinę Świtońską „Polskie drogi do wolności”, eksponowana w wielu miejscach woj. kujawsko-pomorskiego i poza nim.
- Ekspozycje okolicznościowe podczas zjazdów, spotkań i uroczystości patriotycznych.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Przygotowanie i współpraca przy organizacji wystaw i ekspozycji tematycznych

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Przygotowanie i współpraca przy organizacji wystaw i ekspozycji tematycznych

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Przygotowanie i współpraca przy organizacji wystaw i ekspozycji tematycznych

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Przygotowanie i współpraca przy organizacji wystaw i ekspozycji tematycznych

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnienie wiedzy historycznej

Przygotowanie i współpraca przy organizacji wystaw i ekspozycji tematycznych

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Janina Świtońska

Siostra żołnierza AK Kazimierza Malczewskiego, deportowanego do łagrów w rej. Borowicz. Wieloletnia członkini Środowiska Borowiczan. Autorka wystawy ukazującej losy żołnierzy więzionych w łagrach NKWD oraz walczących na wielu frontach II wojny światowej. Wystawa była prezentowana podczas spotkań patriotycznych z kombatantami, na spotkaniach z młodzieżą szkolną w Bydgoszczy, Lublinie, w ośrodkach kultury na terenie woj. kujawsko - pomorskiego oraz podczas uroczystości Środowiska Borowiczan.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

Likwidowanie „białych plam” i upowszechnianie wiedzy historycznej

Działalność dokumentacyjna

- **Pięć tomów „Księgi Borowiczan”**

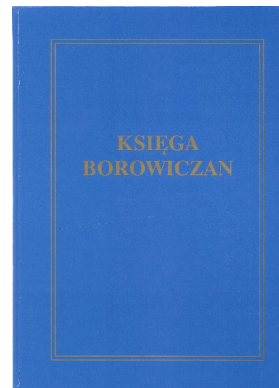
1992 r tom I

1994 r. tom II

1997 r. tom III

1999 r. tom IV

2004 r. tom V

- Publikacja „Losy Borowiczan” 25-lecie Stowarzyszenia Środowisko Borowiczan - Sybiraków rok 2017
- Biuletyn Informacyjny
- Indywidualne opracowania materiałów wspomnieniowych.
- Współpraca z Ośrodkiem Karta, IPN, wyższymi uczelniami i środowiskiem naukowym.
- Współpraca przy opracowywaniu filmów dokumentalnych, m.in. „Sprawa Romana Bara” emitowanych przez TVP, TVP Polonia, ośrodki regionalne w Polsce i Federacji Rosyjskiej (w Wielkim Nowogrodzie).

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Uroczystości patriotyczne

W Polsce.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Uroczystości patriotyczne

W Polsce

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Uroczystości patriotyczne

W Polsce

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Uroczystości patriotyczne

Na terenie Federacji Rosyjskiej.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Uroczystości patriotyczne

Na terenie Federacji Rosyjskiej.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Uroczystości patriotyczne

Na terenie Federacji Rosyjskiej.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Uroczystości patriotyczne

Na terenie Federacji Rosyjskiej.

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Spotkania organizacyjne i integracyjne

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Spotkania organizacyjne i integracyjne

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Spotkania organizacyjne i integracyjne

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Spotkania organizacyjne i integracyjne

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Spotkania organizacyjne i integracyjne

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Spotkania organizacyjne i integracyjne

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Wyróżnienia

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU

30 LAT DZIAŁALNOŚCI DLA PAMIĘCI I KU PRZESTRODZE

Dziękuję za uwagę

Dorota Adach

LUBLIN, 02 CZERWCA 2022 ROKU